

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4799/2019
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Павловић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Милан Вучић, адвокат из ... ради утврђења ништавости тестамена, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6430/18 од 12.07.2019. године, у седници одржаној 28.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6430/18 од 12.07.2019. године, тако што се одбија, као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Краљеву, Судске јединице у Врњачкој Бањи П 971/16 од 10.10.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву, Судске јединице у Врњачкој Бањи П 971/16 од 10.10.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужилаца и утврђено да је ништаво усмено завештање сада покојног ГГ бившег из ..., датог на записнику Основног суда у Краљеву, Судске јединице у Врњачкој Бањи РЗ 777/10 од 28.05.2010. године, проглашено на записнику од 01.02.2012.године, по коме сада покојни ГГ жели да сву своју имовину, кућу и окућницу и све његове ствари остави ВВ. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова поступка плати 275.775,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6430/18 од 12.07.2019. године усвојена је жалба туженог и првостепена пресуда преиначена, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је ништаво усмено завештање сада покојног ГГ, бившег из ..., датог на записнику Основног суда у Краљеву, Судске јединице у Врњачкој Бањи РЗ 777/10 од 28.05.2010. године, проглашено на записнику од 01.02.2012.године, по коме сада покојни ГГ жели да сву своју имовину, кућу и окућницу и све његове ствари остави ВВ, и обаезани су тужиоци да туженом на име трошкова поступка плате 151.200,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су деца ГГ, који је преминуо 07.05.2010. године. Решењем Основног суда у Лесковцу О 2706/10 од 04.04.2012. године тужиоци су упућени на парницу ради оспоравања пуноважности усменог завештања ГГ, проглашеног на записнику Основног суда у Краљеву, Судске јединице у Врњачкој Бањи РЗ 777/10 од 01.02.2012. године. Наведено завештање, којим је целокупну своју имовину оставио туженом, ГГ је 06.05.2010. године дао пред три сведока ДД, ЂЂ и ЕЕ, сви из ..., који су се ради давања изјаве усменог завештања обратили суду 28.05.2010. године. Дежурни лекар службе хитне медицинске помоћи ДЗ „Др Никола Цамић“, др Ивана Николић је у два наврата одлазила код ГГ и то 06.05.2010.године у 18,10 часова, када му је утврђена дијагноза напад убрзаног рада срца, због чега му је препоручена хоспитализација на интерном одељењу Специјалне болнице за интерне болести у Врњачкој Бањи, што је ГГ одбио. Након указане лекарске помоћи било му је боље, а 07.05.2010. године у 2,45 часова, приликом другог изласка на терен, дијагностикован је престанак срчаног рада – смрт. ГГ је након прве интервенције службе хитне помоћи од туженог тражио да позове адвоката и сведоке, тужени није позвао адвоката, а пред сведоцима је ГГ изјавио да жели да своју имовину остави туженом. Нема поузданих доказа, који би указивали да је ГГ боловао од неке привремене или трајне душевне болести, или душевне заосталости, није био неспособан да самостално расуђује и одлучује у време усменог завештања, а иако су године старости и хронична обољења били лимитирајући фактор, све до 06.05.2010. године није се могла претпоставити евентуална дужина трајања живота ГГ.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев тужилаца, применом члана 110. Закона о наслеђивању, јер је сматрао да нису постојале изузетне прилике које би онемогућиле ГГ да сачини својеручно завештање или да сачини писмено завештање пред сведоцима.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужилаца, применом члана 110. Закона о наслеђивању, сматрајући да су постојале изузетне прилике у којима се може изрећи усмено завештање и да су изузетне прилике онемогућиле ГГ да сачини редовно завештање, јер ГГ до 06.05.2010. године није имао срчане тегобе које су се критичног дана изненада први пут појавиле и које су биле таквог интензитета да је његов правилан рад срца био озбиљно отежан, због чега му је у 18,10 часова, када је први пут дошла служба хитне медицинске помоћи била предложена хоспитализација, што је он одбио, да би иста након само пар сати могла да констатује његову смрт у 02,45 часова наредног дана 07.05.2010. године, те да је ГГ након првог доласка службе хитне медицинске помоћи и примања ињекције, здравствено стање било толико боље и да су постојале све друге могућности да сачини редовно завештање, с обзиром да је ГГ позлило 06.05.2010. године, због чега је долазила хитна помоћ у 18,10 часова, да га је

иста по природи ствари прегледала, констатовала здравствено стање и потом одредила терапију (примио је ињекцију) и предложила хоспитализацију што је све било после 18,10 часова, да је ГГ одбио на напусти кућу, већ је тражио од туженог да позове адвоката и три сведока пред којима ће изјавити своју вољу ко ће да га наследи и да је након тога у току исте ноћи очигледно поново имао здравствене проблеме због којих је преминуо, што је и констатовала хитна помоћ 07.05.2010. године у 2,45 часова. Другостепени суд је имао у виду да ГГ пре 06.05.2010. године није боловао од болести које би га животно угрозиле, да је према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра након указане интервенције у 18,10 часова био способан да самостално расуђује и да своју последњу вољу изјави истовремено пред три сведока, који су своје изјаве дали у суду 28.05.2010. године, које чињенице нису оспорене, као и да је здравствено стање ГГ погоршано у поподневним сатима 06.05.2010. године, када суд не ради, али ни адвокати и да исти није дочекао сутрашњи дан, већ је након поновног погоршања здравственог стања у току ноћи преминуо.

По оцени Врховног касационог суда основано се наводима ревизије оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Чланом 110. ставом 1. Закона о наслеђивању, прописано је да завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање, док је ставом 2. истог члана прописано да усмено завештање престаје да важи по истеку 30 дана од дана престанка прилика у којима је сачињено.

Из напред цитиране одредбе Закона о наслеђивању следи да су специфичне одлике усменог завештање: усменост, присуство три сведока, изузетне прилике и ограничено важење 30 дана од престанка изузетних прилика у којима је сачињено. Израз изузетне прилике треба најуже схватити и он обухвата околности објективне природе (рат, пожар, пад авиона, судар возова, поплава, бродолом, епидемија и слично) и околности субјективне природе (болест, велика удаљеност од насељених места и слично) услед којих завешталац није био у могућности да састави редовно завештање. Код утврђеног да је служба хитне медицинске помоћи интервенисала два пута и то први пут 06.05.2010. године у 18,10 часова, којом приликом је код ГГ дата дијагноза – напад убрзаног рада срца, да је ГГ одбио да иде у Специјалну болницу за интерне болести у Врњачкој Бањи, и да му је након указане лекарске помоћи било боље, да је служба хитне медицинске помоћи други пут интервенисала 07.05.2010. године у 2,45 часова, када је констатован престанак рада срца – смрт, као и да је спорно усмено завештање ГГ дао 06.05.2010. године пред три сведока, који су се ради давања изјаве усменог завештања обратили суду 28.05.2010. године, то је по оцени Врховног касационог суда правилно закључио првостепени суд да је спорно усмено завештање ништаво, с обзиром да нису постојале изузетне прилике у моменту изрицања последње воље завештаоца, јер се ГГ није налазио у ситуацији објективно и субјективно опасној по живот, која би га онемогућила да сачини завештање у неком од других законом прописаних облика. У моменту давања изјаве последње воље нису постојале изузетне прилике, под којима се подразумевају изненадне, неочекиване или непредвидљиве прилике завештаоца, због којих он није био у могућности да сачини неко друго завештање, јер се ГГ након прве интервенције хитне медицинске помоћи, а након указане лекарске помоћи осећао боље, а од први пут указане лекарске помоћи 06.05.2010. године у 18,10 часова па до 07.05.2010. године у 2,45 часова, када је констатована смрт ГГ прошло је више од осам сати, за које време је био у могућности

да сачини завештање у неком од других законом прописаних облика. Наиме, када је реч о болести завештаоца мора да буде присутан и фактор изненадности (изненадна тешка болест), који имплицира и изненадно погоршање раније, већ постојеће болести, јер управо тај чинилац доводи завештаоца у објективно проверљиву ситуацију у којој није у стању да сачини писмено завештање, а што из утврђеног чињеничног стања не произлази. На супротан закључак не указује ни чињеница да је ГГ након што му је први пут указана медицинска помоћ захтевао присуство адвоката, јер присуство адвоката не значи да није могао да сачини завештање у неком од других законом прописаних облика, а за пуноважност усменог завештања од значаја су изненадне, неочекиване и непредвидљиве околности у којима је дата изјава. С обзиром да из утврђеног чињеничног стања не произлази да је завешталац био у таквим околностима и таквом субјективном стању да се заиста може сматрати да се налазио у изузетним приликама, то је правилан закључак првостепеног суда да је спорно усмено завештање ништаво.

С обзиром на то да је другостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, Врховни касациони суд је преиначио другостепену одлуку и одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, са којих разлога је одлучено као у изреци, применом члана 416. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић